

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

21 octombrie 2021(*)

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Directiva 2012/13/UE – Dreptul la informare în cadrul procedurilor penale – Articolul 6 alineatul (3) – Drepturi la informare ale persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor – Articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Legislație națională care nu prevede căi procedurale pentru remedierea după ședința preliminară a neclarităților și a lacunelor din conținutul actului de acuzare”

În cauza C-282/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat, Bulgaria), prin decizia din 22 iunie 2020, primită de Curte la 26 iunie 2020, în procedura penală inițiată împotriva

ZX,

cu participarea

Spetsializirana prokuratura

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a zecea, și domnii J. Jarukaitis și M. Ilešič, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, J. Vlácil și T. Machovičová, în calitate de agenți;
- pentru guvernul maghiar, de M. Fehér și M. Tátrai, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de P. Van Nuffel, M. Wasmeier și I. Zaloguin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO 2012, L 142, p. 1), precum și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva lui ZX pentru deținerea de monedă falsă.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (14) și (41) ale Directivei 2012/13 enunță următoarele:

„(14) [...] [Prezenta directivă] stabilește standarde minime comune ce urmează a fi aplicate în domeniul informării cu privire la drepturi și la acuzare, care vor fi aduse la cunoștința persoanelor suspectate sau acuzate de a fi comis o infracțiune, în vederea consolidării încrederii reciproce a statelor membre. Directiva dezvoltă drepturile prevăzute în [c]artă, în special articolele 6, 47 și 48 din aceasta, prin întemeierea pe articolele 5 și 6 din [Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (CEDO)], astfel cum au fost interpretate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. [...]

[...]

(41) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de [c]artă. În special, prezenta directivă urmărește promovarea dreptului la libertate, a dreptului la un proces echitabil și a drepturilor în materie de apărare. Aceasta ar trebui pusă în aplicare în mod corespunzător.”

- 4 Articolul 6 din această directivă, intitulat „Dreptul la informare cu privire la acuzare”, prevede la alineatele (3) și (4):

„(3) Statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzare, inclusiv natura și încadrarea juridică a infracțiunii, precum și forma de participare a persoanei acuzate.

(4) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate cu promptitudine cu privire la orice modificare a informațiilor oferite în conformitate cu prezentul articol, acolo unde este necesar pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor.”

Dreptul bulgar

- 5 Articolul 246 alineatele 2 și 3 din Nakazatelno-protsesualen kodeks (Codul de procedură penală) prevede:

„(2) Descrierea situației de fapt din rechizitoriu cuprinde: infracțiunea săvârșită de persoana acuzată; timpul, locul și modalitatea în care a fost săvârșită; victima și valoarea prejudiciului; [...]

(3) [P]artea dispozitivă a rechizitoriului cuprinde: [...] calificarea juridică a faptei săvârșite [...].”

- 6 Articolul 248 alineatele 1 și 3 din Codul de procedură penală prevede:

„(1) În ședința preliminară sunt puse în discuție următoarele aspecte:

[...]

3. a existat în cursul procedurii preliminare o încălcare a unor norme fundamentale de procedură care putea fi îndreptată și care a determinat restrângerea drepturilor procedurale ale persoanei urmărite, ale victimei sau ale succesorilor în drepturi ale acestora?

[...]

(3) În ședința de judecată în fața instanțelor de prim grad, de apel și de recurs nu este permisă contestarea încălcării drepturilor procedurale prevăzute la alineatul 1 punctul 3 care nu au făcut obiectul dezbaterilor în ședința preliminară, inclusiv la inițiativa judecătorului raportor, sau care sunt considerate ne semnificative.”

7 Potrivit articolului 249 alineatul 2 din acest cod:

„Atunci când se suspendă judecata în temeiul articolului 248 alineatul 1 punctul 3 din [Codul de procedură penală], instanța trimite cauza la procuror prin intermediul unei ordonanțe care precizează încălcările comise.”

8 Conform articolului 287 alineatul 1 din codul menționat, „procurorul întocmește un nou act de acuzare în cazul în care constată, în cursul anchetei judiciare, că există motive pentru a modifica substanțial descrierea situației de fapt din actul de acuzare sau pentru a aplica o lege care sancționează infracțiuni mai grave”. Potrivit alineatului 3 al acestui articol, modificarea actului de acuzare este însoțită de garanții în materie de apărare, și anume amânarea cauzei la cererea apărării pentru a se putea pregăti în raport cu actul de acuzare modificat.

Litigiul principal și întrebările preliminare

9 ZX este urmărit penal în Bulgaria pentru deținerea, la 19 iulie 2015, de monedă falsă în circulație în țară și în străinătate, și anume 88 de bancnote de 200 de euro despre care știa că sunt contrafăcute, cu încălcarea articolului 244 alineatul 2 din Codul penal coroborat cu alineatul 1 al acestui articol.

10 În ședința preliminară, regularitatea rechizitoriului a făcut în mod special obiectul dezbaterilor. ZX nu a contestat-o, iar instanța competentă a decis că rechizitoriul era legal din punctul de vedere al formei.

11 Cu toate acestea, după ce a strâns toate elementele de probă, cu ocazia aprecierii aspectului dacă sunt îndeplinite condițiile pentru a putea asculta părțile și pentru a pronunța o hotărâre, această instanță a constatat anumite neclarități și lacune în rechizitoriu care nu fuseseră descoperite în ședința preliminară. Astfel, mai întâi, durata în care persoana acuzată a deținut cele 88 de bancnote contrafăcute nu ar fi fost indicată cu precizie, apoi, rechizitoriul ar fi descris în mod incomplet caracteristicile juridice ale faptei incriminate și, în sfârșit, ar fi existat o eroare în indicarea dispozițiilor de drept penal bulgar a căror încălcare este invocată.

12 În ședința de judecată din 12 iunie 2020, instanța de trimitere a atras atenția asupra acestor vicii ale rechizitoriului. Spetsializirana prokuratura (Parchetul specializat, Bulgaria) (denumit în continuare „procurorul”) și-ar fi exprimat atunci intenția de a-l remedia imediat prin modificarea actului de acuzare. ZX ar fi remarcat că, în pofida viciilor referitoare la încadrarea juridică a faptelor, nu exista niciun temei pentru a efectua o modificare a actului de acuzare potrivit articolului 287 din Codul de procedură penală. ZX ar fi propus instanței de trimitere să corecteze aceste erori în hotărârea sa prin precizarea în cuprinsul acesteia a corecteii încadrări juridice a infracțiunii.

- 13 Instanța de trimitere arată că în cauza principală este obligată să aprecieze dacă este posibilă remedierea, ținând seama de declarația procurorului în ședința din litigiul principal, a acestor vicii procedurale ale rechizitoriului, pe care le consideră substanțiale și ca împiedicând buna desfășurare a procesului penal.
- 14 Ea apreciază în această privință că ar fi trebuit să se constate viciile menționate în cadrul ședinței preliminare, să se suspende procedura jurisdicțională și să se trimită cauza la procuror cu dispoziții de remediere și de întocmire a unui nou rechizitoriu. Or, aceasta nu s-a întâmplat. Instanța mai arată că, în urma unei reforme legislative adoptate în cursul anului 2017 (denumită în continuare „reforma din 2017”), din articolul 248 alineatul 3 din Codul de procedură penală reiese că o astfel de posibilitate nu poate fi exercitată decât în cursul ședinței preliminare, având în vedere că legea bulgară nu prevede un mecanism de remediere după această ședință a unor asemenea vicii din rechizitoriu, în special prin trimiterea cauzei la procuror.
- 15 În consecință, instanța de trimitere arată că prima întrebare preliminară privește aspectul dacă, după ședința preliminară, interdicția prevăzută de legislația națională de a discuta vicii referitoare la informațiile furnizate cu privire la acuzație și prin aceasta imposibilitatea de a remedia aceste vicii sunt conforme cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13. Ea ridică în special problema dacă această dispoziție se aplică și după ședința preliminară, de exemplu în cadrul ședințelor următoare, odată ce strângerea probelor este terminată, dar înainte ca instanța să se pronunțe cu privire la fondul acuzării. Pe de altă parte, instanța de trimitere consideră că interdicția menționată poate fi incompatibilă cu articolul 47 primul și al doilea paragraf din cartă, care privește dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil.
- 16 În cazul în care Curtea reține că această legislație națională nu este conformă cu dreptul Uniunii, instanța de trimitere ridică, în cadrul celei de a doua întrebări preliminare, problema modului în care trebuie să se remedieze un viciu procedural legat de dreptul persoanei acuzate de a cunoaște acuzațiile care i se aduc. În măsura în care, în conformitate cu Hotărârea din 14 mai 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg (C-615/18, EU:C:2020:376), articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 are efect direct, ar fi necesar să se prevadă o cale procedurală care să permită să se manifeste acest efect direct.
- 17 În această privință, instanța de trimitere consideră că există două căi procedurale posibile.
- 18 Prima cale ar consta în aplicarea, prin interpretare extensivă, a articolului 287 din Codul de procedură penală, care permite modificarea actului de acuzare, printre altele, atunci când procurorul a săvârșit o eroare în formularea rechizitoriului. O astfel de modificare ar fi însoțită de garanțiile necesare pentru ca persoana acuzată să se poată apăra. În concret, instanța ar oferi procurorului posibilitatea de a face modificările relevante în conținutul rechizitoriului astfel încât să elimine neclaritățile și lacunele, apoi, acesta din urmă ar informa din oficiu apărarea și i-ar oferi acesteia posibilitatea de a se pregăti în raport cu aceste modificări, ceea ce ar cuprinde, printre altele, posibilitatea de a depune noi cereri de probe. Această instanță arată însă că, până în prezent, posibilitatea de a modifica actul de acuzare, în sensul articolului 287 menționat, nu a fost utilizată de instanțele naționale pentru a remedia vicii de procedură ale rechizitoriului precum cele în discuție în litigiul principal.
- 19 În aceste condiții, pe de o parte, ea consideră că aplicarea acestei căi procedurale conduce la faptul că soluția adusă de articolul 248 alineatul 3 din Codul de procedură penală nu este compatibilă cu dreptul Uniunii. Pe de altă parte, această aplicare ar presupune ca viciul procedural al rechizitoriului să fie corectat după terminarea procedurii de strângere a probelor, însă înainte de dezbaterile pe fond.
- 20 Cea de a doua cale posibilă ar consta în a lăsa neaplicată interdicția prevăzută în Codul de procedură penală în urma reformei din 2017 și a urma calea procedurală care era în vigoare până la această reformă, și anume suspendarea procedurii jurisdicționale, trimiterea cauzei la procuror pentru ca acesta să întocmească un nou rechizitoriu și reluarea cauzei cu o nouă audiere a tuturor martorilor.

- 21 Astfel, în cadrul celei de a doua întrebări preliminare, instanța de trimitere urmărește să afle dacă aceste căi procedurale posibile sunt conforme cu dreptul Uniunii și în special cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13. În plus, în raport cu articolul 47 din cartă, ea ridică problema care dintre căile procedurale menționate este cea mai conformă cu dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil.
- 22 Potrivit instanței de trimitere, Curtea s-a pronunțat deja asupra unor circumstanțe de fapt identice, și anume un rechizitoriu afectat de vicii de procedură care încalcă dreptul acuzatului de a cunoaște acuzațiile care i se aduc. Astfel, din Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții (C-612/15, EU:C:2018:392), precum și din Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții (C-704/18, EU:C:2020:92), ar rezulta că legislația națională trebuie să prevadă un mecanism îndeajuns de eficient pentru a remedia viciile din rechizitoriu și care afectează drepturile persoanei acuzate prevăzute la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13, fie prin intermediul instanței înseși, fie prin trimiterea cauzei la procuror. Totuși, instanța de trimitere consideră că aceste hotărâri nu îi permit să răspundă la întrebările pe care le adresează.
- 23 În aceste condiții, Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) O dispoziție națională, și anume articolul 248 alineatul 3 din [...] Codul de procedură penală [...] al Republicii Bulgaria, potrivit căreia, după încheierea primei ședințe de judecată într-o procedură penală (ședința preliminară), nu este prevăzută nicio cale procedurală pentru remedierea neclarităților și a lacunelor din conținutul rechizitoriului care încalcă dreptul persoanei acuzate de a fi informată cu privire la acuzațiile ce i se aduc este conformă cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și cu articolul 47 din cartă?
- 2) În cazul unui răspuns negativ la această întrebare, corespunde prevederilor sus-menționate, precum și articolului 47 din cartă o interpretare a dispoziției naționale privind modificarea acuzației care permite procurorului să remedieze în cadrul ședinței neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului într-o modalitate care să țină cont în mod efectiv și eficient de dreptul persoanei acuzate de a cunoaște acuzațiile ce i se aduc sau, în conformitate cu prevederile sus-menționate ale Uniunii Europene, ar trebui lăsată neaplicată interdicția, prevăzută de legislația națională, de a suspenda procedura judiciară și de a trimite cauza la procuror pentru întocmirea unui nou rechizitoriu?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 24 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care nu prevede o cale procedurală ce permite să se remedieze după ședința preliminară într-o cauză penală neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului care aduc atingere dreptului persoanei acuzate de a i se comunica informații detaliate cu privire la acuzare.
- 25 Este necesar, în primul rând, să se amintească faptul că articolul 6 din Directiva 2012/13 definește în dispozițiile pe care le conține norme referitoare la dreptul la informare cu privire la acuzare, care urmăresc să garanteze caracterul echitabil al procedurii și să permită exercitarea efectivă a dreptului la apărare [Hotărârea din 13 iunie 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, punctul 43, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 43].

- 26 După cum se arată în esență în cuprinsul considerentelor (14) și (41) ale Directivei 2012/13, aceasta se întemeiază pe drepturile prevăzute în special la articolele 47 și la 48 din cartă și urmărește promovarea acestor drepturi. Mai exact, articolul 6 din directivă consacră în mod expres un aspect al dreptului la o cale efectivă de atac și al dreptului la apărare, consacrate la articolul 47 și la articolul 48 alineatul (2) din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții, C-612/15, EU:C:2018:392, punctul 88, precum și Hotărârea din 14 mai 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, punctul 71).
- 27 În al doilea rând, în ceea ce privește momentul în care trebuie asigurat beneficiul drepturilor procedurale consacrate la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13, Curtea a arătat că, în principiu, acesta este cel târziu înainte ca instanța penală să înceapă examinarea acuzației pe fond și să deschidă dezbaterile [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții, C-704/18, EU:C:2020:92, punctul 39, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 44].
- 28 În această privință, Curtea a statuat că nicio dispoziție din Directiva 2012/13 nu se opune ca instanța să ia măsurile necesare în vederea regularizării rechizitoriului, cu condiția ca dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil să fie protejate în mod corespunzător (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții (C-612/15, EU:C:2018:392, punctul 94).
- 29 Pe de altă parte, Curtea a acceptat deja ca informațiile referitoare la acuzare transmise apărării să poată face obiectul unor modificări ulterioare, în special în ceea ce privește încadrarea juridică a faptelor imputate. Asemenea modificări trebuie însă comunicate persoanei acuzate sau avocatului său la un moment în care aceștia dispun încă de posibilitatea de a reacționa în mod eficient, înainte de faza deliberării. Această posibilitate este de altfel avută în vedere la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 2012/13, care prevede că orice modificare a informațiilor oferite în conformitate cu acest articol care intervine în cursul procedurii penale trebuie comunicată rapid persoanei acuzate acolo unde este necesar pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții, C-612/15, EU:C:2018:392, punctul 95).
- 30 Din ansamblul acestei jurisprudențe reiese că drepturile care decurg din articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 trebuie asigurate pe tot parcursul procedurii penale și, așadar, în speță, și după ședința preliminară într-o cauză penală. Or, instanța de trimitere arată că, în urma reformei din 2017, posibilitatea de a suspenda procedura jurisdicțională și de a trimite cauza la procuror cu dispoziția de a remedia viciile procedurale ale rechizitoriului și de a întocmi un nou rechizitoriu nu poate fi exercitată în temeiul articolului 248 alineatul 3 din Codul de procedură penală, decât în cursul unei astfel de ședințe, având în vedere că legea bulgară nu prevede un mecanism de remediere a unor astfel de vicii după această ședință.
- 31 Rezultă că o asemenea legislație nu este conformă cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și nici cu articolul 47 din cartă, din moment ce, după ședința menționată, lipsa unei căi procedurale care să permită remedierea viciilor din rechizitoriu împiedică persoana acuzată să cunoască în mod suficient de detaliat acuzațiile care i se aduc, ceea ce este de natură să împiedice exercitarea efectivă a dreptului la apărare.
- 32 În consecință, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care nu prevede o cale procedurală ce permite să se remedieze după ședința preliminară într-o cauză penală neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului care aduc atingere dreptului persoanei acuzate de a i se comunica informații detaliate cu privire la acuzare.

Cu privire la a doua întrebare

- 33 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că impun o interpretare a legii naționale privind modificarea actului de acuzare care să permită procurorului să remedieze neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului în cadrul ședinței de judecată, protejând în același timp în mod activ și real dreptul la apărare al persoanei acuzate, sau dacă aceste dispoziții impun să se lase neaplicată interdicția prevăzută de legislația națională de a suspenda procedura jurisdicțională și de a trimite cauza la procuror pentru a întocmi un nou rechizitoriu.
- 34 Curtea a amintit deja că dreptul Uniunii nu precizează care este autoritatea națională însărcinată să se asigure că persoanele acuzate beneficiază de drepturile consacrate la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și nici procedura care trebuie urmată în acest scop [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții, C-704/18, EU:C:2020:92, punctul 40, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 44].
- 35 Astfel, stabilirea modalităților concrete de punere în aplicare a articolului 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 ține de autonomia procedurală a statelor membre, sub rezerva respectării principiului echivalenței, care impune ca normele naționale să nu fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare supuse dreptului intern, și principiului efectivității, care impune ca modalitățile procedurale naționale să nu facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de dreptul Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții, C-704/18, EU:C:2020:92, punctele 48 și 49, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctele 47-49].
- 36 Mai precis, articolul 6 alineatul (3) Directiva 2012/13 nu se opune ca drepturile persoanelor acuzate de a fi informate cu privire la acuzare să fie asigurate fie de procuror, în urma trimiterii cauzei în faza preliminară a procedurii penale, fie de instanța de trimitere, atunci când cauza va fi trimisă în judecată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții, C-704/18, EU:C:2020:92, punctul 44, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 46].
- 37 Trebuie arătat în speță că, într-o situație în care procedura penală în ansamblul său nu a fost închisă, exercitarea drepturilor procedurale consacrate la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 poate fi asigurată, cu condiția ca fie instanța, în cadrul fazei judiciare, să fie în măsură să remedieze ea însăși neregularitățile de care este afectat rechizitoriul, fie procurorul, căruia îi va fi trimisă cauza, să aibă ocazia să procedeze în același mod, asigurând respectarea dreptului la apărare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, Kolev și alții, C-704/18, EU:C:2020:92, punctele 54 și 55, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 49].
- 38 Curtea a precizat în acest sens și că, în orice ipoteză, oricare ar fi momentul în care sunt furnizate informațiile prevăzute la articolul 6 alineatul (3) Directiva 2012/13, persoanei acuzate și avocatului său trebuie printre altele, cu respectarea principiului contradictorialității și al egalității armelor, să li se acorde un termen suficient pentru a lua cunoștință de aceste informații și să li se ofere posibilitatea de a pregăti în mod eficace apărarea, de a-și prezenta eventualele observații și, dacă este cazul, de a formula orice cerere, în special de instrucție, pe care ar avea dreptul să o introducă în temeiul dreptului național [a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iunie 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, punctul 53 și jurisprudența citată, precum și Ordonanța din 14 ianuarie 2021, UC și TD (Vicii de formă ale actului de acuzare), C-769/19, nepublicată, EU:C:2021:28, punctul 50].
- 39 Având în vedere întrebările adresate de instanța de trimitere cu privire la aspectul dacă dreptul Uniunii impune fie să se interpreteze conform dreptul național, fie să se lase neaplicată dispoziția articolului 248 alineatul 3 din Codul de procedură penală, astfel cum rezultă aceasta dintr-un amendament adoptat în

cursul anului 2017, pentru a aplica dispoziția care exista până la acel moment și care permitea suspendarea procedurii jurisdicționale și trimiterea cauzei la procuror, trebuie amintit că, pentru a garanta efectivitatea ansamblului dispozițiilor dreptului Uniunii, principiul supremației acestui drept impune instanțelor naționale să interpreteze dreptul lor intern, în măsura posibilului, în conformitate cu dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 57).

- 40 Numai în măsura în care se află în imposibilitatea să procedeze la o interpretare a reglementării naționale care să fie conformă cu cerințele dreptului Uniunii, instanța națională însărcinată cu aplicarea dispozițiilor dreptului Uniunii are obligația de a asigura efectul deplin al acestora, lăsând, la nevoie, neaplicată, din oficiu, orice dispoziție contrară a legislației naționale, chiar și ulterioară, fără să solicite și fără să aștepte eliminarea prealabilă a acesteia pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 58 și jurisprudența citată).
- 41 Astfel, în cazul imposibilității unei interpretări conforme, orice instanță națională sesizată în cadrul competenței sale are, în calitate de organ al unui stat membru, obligația să lase neaplicată orice dispoziție națională contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct în litigiul cu care este sesizată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 61 și jurisprudența citată). În această privință, Curtea a statuat deja că articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 trebuie considerat ca având un asemenea efect direct (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 mai 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, punctul 72).
- 42 În speță, instanța de trimitere arată că legislația națională îi permite să efectueze o interpretare largă a Codului de procedură penală și în special a normelor referitoare la modificarea actului de acuzare, prevăzute la articolul 287 din acest cod, prin care se acordă posibilitatea de a remedia viciile procedurale ale rechizitoriului. În concret, aceasta arată că, pentru a respecta dreptul la apărare al persoanei acuzate, cu ocazia aplicării acestui articol 287, mai întâi instanța ar oferi procurorului posibilitatea de a face modificările relevante în conținutul rechizitoriului, astfel încât să elimine neclaritățile și lacunele, apoi acesta ar informa apărarea în acest sens și, în sfârșit, i-ar permite acesteia din urmă să se pregătească în raport cu aceste modificări, inclusiv, dacă este cazul, prin depunerea unor noi cereri de probe.
- 43 Trebuie arătat că un astfel de mecanism este conform cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și cu articolul 47 din cartă, în măsura în care permite o aplicare eficientă a cerințelor care decurg din acest articol 6 alineatul (3) și este de asemenea susceptibil să asigure dreptul persoanei acuzate la protecție jurisdicțională efectivă.
- 44 În aceste condiții, din moment ce instanța de trimitere ar fi în măsură să efectueze o interpretare conformă a Codului de procedură penală cu aceste dispoziții ale dreptului Uniunii, ea nu este ținută să lase neaplicat articolul 248 alineatul 3 din Codul de procedură penală, astfel cum rezultă acesta dintr-un amendament adoptat în cursul anului 2017. Revine însă instanței de trimitere sarcina de a efectua verificările necesare în această privință.
- 45 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că instanța de trimitere este obligată să efectueze, în măsura posibilului, o interpretare conformă a legislației naționale privind modificarea actului de acuzare care să permită procurorului să remedieze neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului în cadrul ședinței de judecată, protejând în același timp în mod activ și real dreptul la apărare al persoanei acuzate. Numai în cazul în care consideră că o interpretare conformă în acest sens nu este posibilă, instanța de trimitere trebuie să lase neaplicată dispoziția națională care interzice suspendarea procedurii judiciare și trimiterea cauzei la procuror pentru ca acesta să întocmească un nou rechizitoriu.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 46 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară:

- 1) Articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care nu prevede o cale procedurală ce permite să se remedieze după ședința preliminară într-o cauză penală neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului care aduc atingere dreptului persoanei acuzate de a i se comunica informații detaliate cu privire la acuzare.
- 2) Articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2012/13 și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că instanța de trimitere este obligată să efectueze, în măsura posibilului, o interpretare conformă a legislației naționale privind modificarea acuzării care să permită procurorului să remedieze neclaritățile și lacunele din conținutul rechizitoriului în cadrul ședinței de judecată, protejând în același timp în mod activ și real dreptul la apărare al persoanei acuzate. Numai în cazul în care consideră că o interpretare conformă în acest sens nu este posibilă, instanța de trimitere trebuie să lase neaplicată dispoziția națională care interzice suspendarea procedurii judiciare și trimiterea cauzei la procuror pentru ca acesta să întocmească un nou rechizoriu.

Semnături

---

* Limba de procedură: bulgara.